

06. DE STIER

Verhaal: Julien GEELEN   Redactie: Jef ELSEN

Zijn dieren lief?

Vele zgn. “dierenliefhebbers” kunnen hun liefde voor dieren niet bedwingen: “Wat zijn die dieren toch lief!”. Maar echte ervaring in het omgaan met dieren, hebben ze niet. Dat gebrek aan kennis en het onvoorspelbare gedrag van sommige dieren, kan uitmonden in gevaarlijke toestanden voor henzelf en voor anderen.

Mijn vader was melkveehouder en wist best hoe je kalfjes, vaarzen, koeien én stieren moest bejegenen. Hij kende de

Schilderij Julien Geelen “Koeien op een rij”

naam, de kleur, de nukken, de eigenaardigheden en de eigen aard van elke koe uit de kudde van tachtig stuks. Maar hij wist dat elk dier een hoofdstuk heeft met de titel “onberekenbaar” of “onvoorspelbaar”.

Een gevaarlijke dekstier

Een dekstier had thuis het voorrecht om de koeien te mogen “dekken”. Tegenwoordig is de stier op de meeste melkveebedrijven vervangen door kunstmatige inseminatie. Een kudde zoogkoeien werd vroeger in de weide vaak begeleid en gedomineerd door een dekstier. Van op afstand is het een idyllisch beeld met de gezapig grazende koeien en de dartelende kalfjes. Echt geschikt voor een leuke fotosessie. Waag je als argeloze wandelaar echter nooit in een weide met een stier. Want dat is levensgevaarlijk! De stier zal met hoog opgeheven hoofd en met zijn voorpoot driftig dabbend in de grond en aarde opgooiend, duidelijk laten blijken wie de baas is. Met zijn kop naar beneden en de schouders gekromd, grollend en snuivend, stuift hij naar de omheining: “Ik ben hier de baas!”. Zelfs als er geen stier tussen de kudde loopt, kunnen ook zoogkoeien aanvallend hun kalfjes verdedigen. Als jouw leven je lief is, blijf dan als vreemdeling uit een weide met rundvee.

Een goedzakkige lobbjes?

Onze dekstier met zijn gehouwen dikke kop en zijn zware horens en een gewicht van zo’n 800 kilo, was op het eerste zicht een goedaardige lobbjes met een hoge aaibaarheidsfactor. Hij had zijn thuis in een grote, stevige stierenbox, een stal van omtrent twintig vierkante meter met een verzwaard, zelfsluitend voerhek. Met een halster om het hoofd en een ring in de neus was onze lobbjes goed handelbaar. Van

zodra er een koe met veel geloei en slijmvorming rond de vagina, te kennen gaf dat ze “tochtig” (bronstig) was, werd de stier, met een stuurstang aan zijn neusring bevestigd, omzichtig naar buiten geleid om daar de koe te bespringen. Je merkte dan dat zijn testosteron hem driftiger, dominanter, stoerder en agressiever maakte.

Onberekenbaar?

Werken met een stier vereist continue aandacht. Dat mocht ook mijn vader ervaren. Op een maandagmorgen in juli, terwijl mijn moeder machinaal de koeien molk en ik de tractor en grasmaaier klaarmaakte voor maaiwerk, ging vader de stierenstal proper maken. Dat betekent het natte stro met de stront opscheppen in de kruiwagen, proper borstelen en opnieuw instrooien met vers stro op de ligplaats. De stier werd tijdelijk aan de linkerzijde van de grote stal aangebonden om rechts veilig te kunnen werken. Dan werd de stier naar de rechterzijde omgebonden om het andere deel van de stal te verschonen. Maar dat ombinden beviel de stier niet echt.

Schilderij Julien Geelen “Torero”

Met een onverwachte kopslag bracht hij mijn vader uit evenwicht. De stier viel mijn vader die op de grond lag, agressief aan. Hij nam vader, in zijn maandag-verse werkoverall, op zijn horens en smakte hem als een paspop tegen het plafond. Vader begon hard te roepen tot moeder het hoorde. De stier drukte vader met zijn zware dikke kop tegen de muur en perste alle lucht uit zijn longen. Zijn ribben kraakten. Sterk bloedend en kreunend, was vader weerloos overgeleverd aan het razend monster. Moeder spoedde zich naar de plaats des onheils en stak roepend, tierend en gillend de stier met een riek in de flank en de hals om hem terug te drijven.

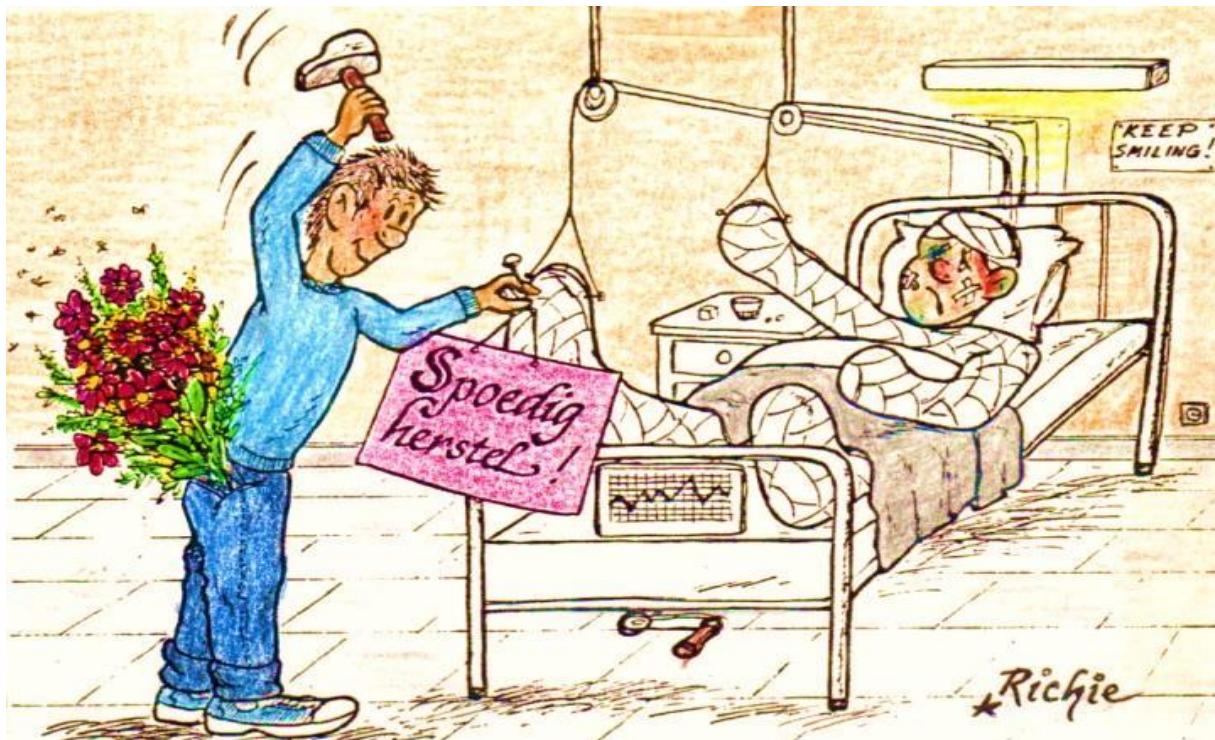
Ik hoorde dat er wat loos was en spoedde mij ook naar de stierenstal. Mijn ziel bloedt nog steeds, wetende dat ik op dat ogenblik – verlamd door angst – te weinig moed had om vader te redden uit zijn uiterst hachelijke situatie. De stier had plots gemerkt dat er nog meer volk in de stal stond en deed snuivend en met zijn kop omhoog een stap achteruit.

Mijn moeder snapte in die fractie van een seconde vader bij zijn broekspijp en sleurde hem uit de stal naar de veilige voedergang. Vader lag daar kreunend, bloedend en half uitgekled, met mest besmeurd.

We hebben de deur van de stal dicht gegooid. De stier werkte toen zijn razernij uit op de kruiwagen die ook in de stal stond. Die werd tot schroot herleid. Zijn ogen puilden uit van woede ...

Een waarschuwing

Het noodnummer – toen nog de 100 – werd gebeld. Na een zachte wasbeurt met wat lauw water, werd vader gehospitaliseerd. Ik moet je bekennen dat vader bij het avondbezoek in zijn ziekenhuisbed bijna onherkenbaar was: bont en blauw; blutsen en builen; hoofd, armen en benen ingezwachteld en in de gips, ... Maar hij had het overleefd!

En de stier? Die werd die dag – niet zonder moeite – op de vrachtwagen van de “beestenmarchang” (veekoopman) geladen en heeft zijn laatste rit naar de slachtbank gekregen.

Mijn ganse loopbaan heb ik doorgebracht in de agrarische wereld en ik ben bij honderden veehouders op de boerderij gekomen. Ik herinner mij meerdere waarschuwingen aan veehouders die te argeloos met “hun” stier omgingen. En toch waren er jaarlijks nog twee tot drie dodelijke incidenten met stieren. Ook nu nog erger ik mij aan dierenhouders die niet weten hoe je passend met dieren omgaat. “Ze zijn toch zo lief, meneer!”.

Nawoord 1 (Jef)

In mijn jeugd ben ik nooit geconfronteerd met een stier. Ik ken de stier enkel als een teken van de dierenriem (horoscoop). En de beschrijving van de karaktertrekken van dat teken, laten inderdaad een agressieve persoonlijkheid vermoeden. Ook een grote kudde zoogdieren was mij vreemd tijdens mijn jeugd. Mijn enige referentie van een “veestapel” waren de 6 koeien van de familie Henderix die dagelijks langs onze straat naar en van hun weide werden gebracht en die de straat regelmatig besmeurden met hun “koeienvlaaien”.

Op de retorica in het College van Beringen mochten wij aan de leerlingen van het lager onderwijs de actie rond Kerstmis gaan uitleggen. Ik had mij gewapend met wat didactisch materiaal: een beeldje van een os en van een ezel. Ik toonde het beeld van de ezel en vroeg: "Welk dier is dit?". Eerst kwam hierop het antwoord: "Een paard". Maar al vrij snel kwam het antwoord: "Een ezel".

Toen toonde ik het beeld van de os en vroeg weer: "Welk dier is dit?". Het eerste antwoord luidde: "Een koe". Waarop ik zei: "Bijna juist!". Toen antwoordde iemand: "Een stier". En ik zei weer onverstoord: "Bijna juist!". Gelukkig redde toen een leerling mij uit mijn penibel wordende situatie door het juiste antwoord te geven: "Een os". Achteraf vroeg de onderwijzer (en latere gedeputeerde) Marcel Vints mij: "En ken jij het verschil tussen een stier en een os?". Ik heb mijn antwoord kort gehouden en mij niet laten verleiden tot bloederige details.

Nawoord 2 (Julien)

In het Openluchtmuseum van Bokrijk heb ik honderden schoolkinderen gegidst door de Kempische boerderijen. In de boerderij van Oevel stonden in de potstal een tweetal gehoornde trekdieren van de boer: twee Lakenveld-ossen met horens! Ik vroeg steevast aan de kinderen: "Zijn dat papa's of mama's? Zijn dat stieren of koeien?" Het antwoord was, op een enkele uitzondering na, "bevredigend": "Papa's, stieren!". Als ik dan vroeg aan wat ze dat konden zien, was het antwoord meestal: "Aan de horens".

Ik toonde hen dan een foto van een gehoornde koe: "En wat is dit dan?". De snuggersten antwoordden luid: "Een koe!". "Aan wat zie je dat zo snel?". "Aan de uier". "Maar ze heeft ook horens!", riposteerde ik met enige binnenpret.

"Inderdaad: de koe kan ook horens hebben, maar heeft een uier met tepels en de stier heeft een "flosj" (een plasser) midden onder zijn buik."

Weten is steeds de goede verbanden leggen!